

Spørsmål og svar fra Champion webinar

«Fôring av den nøysomme hesten»

14. januar 2021

Q= spørsmål

A= svar

Q: Jeg har en islandshest som har vært forfangen. Den får Champion Lucernepellets, men lurer på om det er bedre å gå over til Lucerne med omega 3?

A: Begge disse fôrene har et lavt sukker og stivelses innhold, og du kan fint bruke lucernepellets som du gjør. Les mer om forfangenhet i Champion brosjyren : <https://ipaper.ipapercms.dk/TidRom/felleskjopet/champion-brosjyre-2018/>

Q: Får man analysert mineralene i høyet også i analysepakken hos dere?

A: Ja, det gjør man:)

Q: Jeg har en shetlandspionni hoppe på 18 år som har vært forfangen hos tidligere eier. Hun er nå i fin form og ikke spesielt overvektig, blir brukt nesten daglig. Synes dere det er riktig å slippe henne på beite til sommeren, eller er det for stor risiko for henne?

A: Når hesten din har normalt hold har du gitt henne mye bedre sannsynlighet for å holde seg frisk og ikke bli forfangen på beite. Du bør likevel unngå kraftig beite, for en shetlandspionni er et skogsbeite eller annet skrint beite det tryggeste. Hesten din har noe større sannsynlighet for å bli forfangen enn andre som ikke tidligere har vært forfangne, men om du bruker god tid til tilvenning og venter til vårgraset har vokst ut er det god mulighet for at hesten kan få en fin sommer på beite.

Q: Hvorfor inneholder multitilskuddet så mye jern i forhold til kobber, sink og mangan når grovforet i Norge nesten uten unntak inneholder alt for mye jern slik at de fleste hestene trenger tilskudd av kobber, sink?

A: Champion Multitilskudd har et jerninnhold som er tilpasset det innholdet vi antar at det norske grovforet inneholder. Vi ser også enkeltprøver med veldig høyt jerninnhold, men enkelte av disse prøvene kan skyldes forurensning med jord/støv i prøvene. Det er også noen områder som har et høyere innhold, men det er ikke nok til at vi kan redusere innholdet. Det er også viktig å unngå at norske hester får jernmangel. Vi følger med på det, og hvis vi får oppdatert kunnskap kommer vi til å endre på dette.

Q: Kan multitilskudd blandes i vann og helles på grovforet?

A: Det er ikke noe problem å blande Champion Multitilskudd i vann hvis du ønsker det. Det vil være tryggere å tildele det i ei bøtte eller krybbe fremfor å helle det på grovforet. Du vil ha lite kontroll på om hestene faktisk får det i seg da.

Q: Jeg har en islandshest som har fått påvist spatt i begge hasene. Hva bør jeg føre den med?

A: Det er dessverre ikke noe fôr som hjelper spatt spesielt. Spatt er en arvelig sykdom som rasen Islandshest har mye av. Det kan hjelpe hesten din med et tilskudd med Omega-3 olje, som er kjent for å dempe betennelsestilstander også i ledd. Du må ellers følge veterinærens råd for trening og eventuell medisiner. En lett hest får mindre belastning på leddene enn en tung hest, så forsøk å holde hesten i riktig hold.

Q: Hvorfor er ammoniakkbehandla halm ikke så gunstig for hester?

A: Ammoniakk er ganske skadelig for luftveiene, og hestene har et ganske ømtålig luftveissystem slik at noen får problemer ved bruk av ammoniakkbehandlet halm, selv etter god lufting. Ammoniakkbehandling gjøres av to grunner: 1: sikre god hygiene og 2: være en proteinkilde til drøvtyggeren (i vomma). Hesten har ikke et fordøyelsessystem som kan nyttiggjøre seg av ammoniakken til protein, slik at det er unødvendig å bruke like mye som man gjør til drøvtyggere. Til hest kan man derimot sikre hygien med å bruke opptil 1% ammoniakk og luften godt før tildeling.

Q: Vil E-vitamin ved slanking være mindre viktig om hesten går ned i vekt ved trening enn ved rasjonering av fôr?

A: E-vitamin er viktig ved all reduksjon av kroppsvekt, uavhengig av måten det gjøres på. Dette er fordi det blir mer fett i sirkulasjon, og E-vitamin sikrer at dette ikke oksiderer (harskner).

Q: Nå ble jeg litt forvirret her :P Dere sier at man burde gi lite sukker og stivelse. Hvorfor anbefales det da komplett som har 28% stivelse og 6% sukker hvis de skal ha lite sukker/stivelse?

A: Lite sukker og stivelse har med de totale mengdene å gjøre. Du kan fint gi Komplett og Energi dersom du holder mengdene fornuftige, og som vi også sa i webinaret er dette fôr som er mest aktuelle til nøysomme hester som også trenes endel, og som dermed bruker opp energien fremfor å lagre den.

Q: Kan man bruke PC-horse når man har fri tilgang til grovfor?

A: Ja, man kan forsåvidt det, men det vil være flere usikkerhetsmomenter da. Man kan bruke det til å få hjelp til å se hvor mye grovfor hesten bør få i seg, og man kan også bruke det greit hvis man greier å anslå hvor mye hesten greier å spise når den har fri tilgang. Man vil også få god hjelp til å sjekke at hesten får dekket sine vitamin og mineralbehov med det grovfôret man har, eller hva man ev. må supplere med.

Q: Gir ikke halm økt fare for magesår hos hestene som er nøysomme?

A: Det er en enkelt forskningsrapport som kom til denne konklusjonen, mens ingen andre forskningsrapporter viser det samme. I denne rapporten fikk hestene KUN halm.

Q: 1) Jeg forer kl 8-12-16-21. Da blir det 5 timer mellom middag og kvelds. er det for mye? Bør jeg heller gi siste måltid kl 20? 2) Hestene får akkurat så mye de skal ha, samt fri tilgang til halm, men de virker allikevel omtrent utsulta når jeg kommer med maten (dølahester). Skal jeg bare ignorere det? Eller bør jeg gi mer mat? Evt annet tillegg?"

A: Dette intervallet høres helt fint ut! Det er om å gjøre å tilstrebe at hestene ikke har mer enn 4 timer på dagtid uten mat, og de bruker jo også en god stund på selve måltidet. Stol mer på deg selv enn på lyden fra hestene! De vil jo gjerne ha så mye mat som mulig uten at det nødvendigvis er det beste for dem!

Q: Betfiber 2 dl, Diamant 3 dl og en spiseskje salt for å stimulere til drikke vann. 1/2 kopp multivit. til Islandshest som brukes ca 4-5 ggr uka. Skal man droppe ekstra salt slik det ble nevnt, eller trygt fortsette med det?

A: Du kan fint fortsette med å gi hesten salt ved siden av. Hesten i eksempelet fikk mer Diamant, og saltmengden er også et minimum, spesielt nå på vinteren er det positivt å få i den mer salt så den får større drikkelyst.

Q: Takk for et godt webinar! Lurer også på om forskjellen mellom havrehalm og bygghalm egentlig er så stor. Bygg dyrkes over nesten hele landet og vil være en stor ressurs å kunne bruke til nøysomme hester. Har egen erfaring fra flere staller i at bygghalm kan brukes på samme måte som havrehalm i webinarret.

A: Bygghalm er mindre fordøyelig, men kan også brukes, bare i litt mindre mengder! Du har rett i at det er mye lettere tilgjengelig, og burde vært utnyttet bedre.

Q: Sitter murerbøtta fast i bakken? Flytter ikke hesten på den eller setter beina oppi ?

A: Disse bøttene står løst i luftegården, og hesten flytter på dem, ja! Det har ikke vært noe problem med at hesten setter beina fast oppi dem, men det har skjedd at de har fått dyttet bøtta helt utenfor gjerdet (svært sjelden, dette lærer de fort!). Det er viktig at hullene i nettet ikke er så store at en hov kan komme gjennom. Bøttene ble vist som et eksempel på «slow feeding» systemer, bare søk på det på nett, og du finner masse ulike løsninger!

Q: Vi har mange nøysomme hester på stallen. En av dem, en overvektig nordlanshest med god matlyst sliter med diare, og eieren har prøvd det meste. Vi gir kun tørt høy uten plast, men fortsatt renner det litt nedover beina. Yea sach er prøvd uten hell og Consaltro ser ut til å være litt bedre. Pga av diare bør denne hesten få i seg nok væske. Men jeg frykter at den får for mye vann. Tidligere ga eieren litt betfiber i 10 l vann like før kveldsmat. Hesten ble full av luft, og jeg rådet dem til å gi mindre vann og heller tilsette 1/2 dl melasse. Siste oppdatering er at de gir litt kraftfor i 5 liter vann før kveldsmaten. Jeg tenker at da er magesekken helt full når hesten starter på kveldsmaten. I tillegg vil det oppblåste kraftforet ikke bli tygget og tilsatt spytt som endel av fordøyelsen. Hva vil dere anbefale for denne hesten? Dyrlegen har foreslått transplantasjon, og vi lurer på om vi alternativt kan gi litt møkk fra en frisk hest i sammen med kraftforet.

A: Det kan være veldig vanskelig å stabilisere magen til hester som har hatt langvarig diare. Fekal transplantasjon kan absolutt være noe å prøve, men det bør gjøres av veterinær. Det skal blandes i saltvann og legges ned med sonde, og helt fersk avføring må brukes da noen typer bakterier dør etter kort tid i feil temperatur og med tilgang til luft. Se gjerne vårt webinar om kolikk og diaré der vi sier mer om dette temaet!

Q: Det ble nevnt at et fôr med høyere tørrstoffprosent vil gi større metthetsfølelse enn grovfôr med lavere TS. Trodde det heller ville være motsatt, da hesten ville måtte få flere kg fôr for å dekke mengden med TS den burde ha?

A: Det er mengden tørrstoff som gjør hesten mett. Det som ikke er tørrstoff er vann, og det blir ikke hesten mett av. Hesten blir altså mer mett av et tørt fôr enn samme mengde (i kilo) av et fuktig fôr. Om man regner ut så hesten spiser samme mengde tørrstoff av to fôr vil den bli like mett av begge, men drikke litt mindre ved siden av det fuktige fôret.

Q: Hvor kan man kjøpe e-vitaminer og hvor mye er lurt å gi til en overvektig shettis som slankes?

A: Det aller beste er å gi hesten et multitolkudd slik at den får dekket behovet for ALLE vitaminene og mineralene.

Q: Kan man gi for mye E-vitamin? Evnt hva er anbefalt mengde pr dag til hest på 500kg?

A: Ja, E-vitamin er fettløselig, og kan gi forgiftning ved for høyt inntak. 800-1000 mg/dag er tilstrekkelig til å dekke hestens behov.

Q: Trenger en hest som slankes å få ekstra e-vitaminer når den får anbefalt mengde multivitaminer ?

A: Det viktige er å sørge for at hesten får dekket behovet sitt, og ikke har for lite E-vitamin til å hindre harskning av fettsyrer under slanking. Om du gir anbefalte mengder av Champion Multitilskudd er hesten godt dekket også med E-vitamin.

Q: Hvordan få hesten til å spise multitilskudd?

A: Mineraler har ikke en spesielt god smak, men Champion Multitilskudd i pelletert form er iblandet litt korn, kli og luserne som gjør smaken litt bedre. De fleste hester spiser dette fôret, men om hesten fremdeles ikke liker smaken må du blande det inn i noe annet fôr som hesten liker. Champion Spenst eller Champion Diamant er fôr med mye smak som «skjuler» mineralsmak hesten ikke er så glad i.

Her er svarene på spørsmålene vi stilte i quiz'en!

1. Hvor mye grovfôr må hesten MINIMUM ha?

Riktig svar:

- a. Minimum 1,5 kg per 100 kg kroppsvekt

2. Hvilket av disse utsagnene er riktig?

Riktig svar:

- b. Selv med fri tilgang til godt grovfôr er det sjelden hesten får dekket alle sine behov for vitaminer og mineraler gjennom grovfôret.

3. Hvilken av disse rasene regner man vanligvis IKKE som en nøysom rase?

Riktig svar:

- c. Varmblods trav

4. Når hesten skal slankes, hvilken type fôr er det mest effektivt å redusere mengden av og energiinnholdet i?

Riktig svar:

- c. Grovfôret

(NB! Som noen har påpekt forutsetter dette at hesten ikke er overvektig fordi den får store mengder kraftfôr).

